

[Hasle.]

han vil kunne faa tilstrækkelige Laan til at indfri Tredieprioriteten med. Det er naturligvis en fuldt legitim og fuldt forsvarlig Maade at handle paa. Ikke desto mindre vilde denne Mand komme i Vanskeligheder, hvis denne Paragraf uændret blev gennemført, og jeg tror i øvrigt ikke, at man kan regne med, at hans Ejendom vilde blive mindre prioriteret paa den Maade; han vilde simpelt hen være nødt til, hvis det overhovedet var ham muligt, at skaffe Pengene andetsteds, altsaa dyrere Penge, men det vilde jo ikke resultere i, at Ejendommen ikke blev prioriteret.

Spørgsmaalet om Hypotekforeninger behandles i § 7. Jeg forstaaer ikke rigtig, hvorfor der skal anvendes en anden Fremgangsmaade her end over for Kreditforeningerne. Jeg finder i hvert Fald den Maade, som foreslaas her, temmelig uheldig, og jeg tror ikke, den vil gavne Konverteringens øvrige Forløb; det er i Virkeligheden en Tvangskonvertering, her er Tale om. Jeg gaar dog ud fra, at der vil kunne optages en Forhandling, hvis Konverteringen i øvrigt kunde gennemføres, for at tilvejebringe Overenskomst med Parterne paa dette Omraade.

Endelig er der i dette Afsnits § 9, som jeg ogsaa finder meget vidtgaaende, en Bestemmelse, som jeg forstaaer saaledes, at det fremtidig, selv om der er stipuleret højere Renter af et bestaaende Laan, skal være udelukket at give mere end 4 pCt. inden for 75 pCt. af Værdigrænsen og derover 4½ pCt. Jeg tror, det er en principielt set meget uheldig Bestemmelse. Den giver jo dog de Folk Vind i Sejlene, som siger: hvorfor kan vi saa ikke gaa videre, hvorfor kan vi saa ikke om al Rente sige, at den skal nedsættes ved en Lovgivningsforanstaltning? Jeg er meget betænkelig ved dette Punkt i Forslaget, men ogsaa paa dette Omraade vil jeg tro, at man vilde kunne naa frem til en Løsning.

Mit Partis Hovedsynspunkt paa Konverteringsspørgsmaalet har jeg allerede angivet. Vi er villige til at gennemføre Bestemmelser, der muliggør Konverteringen, men vi maa afvise Indblanding af uvedkommende Ting i dette Spørgsmaal.

§ 12 er en Fortsættelse af Kanslergade-Forliget med den tvungne Nedsættelse af Indlaansrenten i Banker og Sparekasser. Denne Lovgivning har vi været imod, og den er vi stadig imod. Yderligere betænkeligt bliver det naturligvis, naar det overlades Handelsministeren efter eget Forholdtfindende at nedsætte denne Rente yderligere;

og naar dertil kommer, at Handelsministeren skal kunne gribe ind over for Pengeinstitutter og foreskrive dem bestemte Regler for bestemte Arter af Udlaan, vil man forstaa, at en saa uhyggelig Magt vil de Konservative ikke gaa med til at lægge i den højtærede Handelsministers Haand.

Det andet Afsnit af dette Lovforslag falder naturligt i to Dele, om end de er kombineret med hinanden, dels en Ordning om Rentetilskud og dels en permanent Ordning om Renteudligning. Om Rentetilskudsordningen skal jeg ved denne Lejlighed afstaa fra at tale; vort Standpunkt til dette Afsnit er uændret dette, at vi maa afvise Forsøget paa at ville hjælpe et Erhverv gennem Understøttelse. Derimod er selve Renteudligningsfonden noget ganske nyt. Det er kort og godt et Forsøg paa at gøre Renten af bestaaende Laan konjunkturbestemt, og Meningen maa vel saa være, at man fremtidig vil ordne Kredit- og Hypotekforeningslaan saaledes, at de i sig selv er konjunkturbestemte, at Laanene stiftes som konjunkturbestemte. Jeg maa mene, at dette maa være Regeringens Plan; denne Plan her fører i hvert Fald naturligt til dette Synspunkt.

Medens man har ladet Spørgsmaalet om konjunkturbestemte Renter for fremtidige Laan undersøge af en sagkyndig Realkreditkommission, mener man altsaa, at dette store Spørgsmaal om at gøre de bestaaende Laan konjunkturbestemte kan man saadan mir nichts dir nichts komme til Rigsdagen med uden nogen videre Undersøgelse. Det forekommer mig, at de to Spørgsmaal er af omtrent lige Vigtighed, og jeg afviser simpelt hen denne Del af Lovforslaget som utilstrækkelig forberedt til Forelæggelse for den lovgivende Forsamling. For mig betyder Folkestyret ikke dette, at en for største Delen usagkyndig Forsamling efter bedste Skøn skal kaste sig over fundamentale økonomiske Problemer eller efter en tilfældig Ministers Forholdtfindende skal gøre dette. Den folkevalgte Forsamlings Opgave er ud fra sin politiske Indstilling, ud fra sin almindelige Samfundsopfattelse at træffe Valget imellem de økonomiske Ordninger, der er sagkyndigt prøvet forinden. Grundlaget for at lade Rigsdagen træffe en Afgørelse som den, man her afæsker den, er ikke til Stede. Rigsdagen savner simpelt hen Muligheden for at forstaa den Afgørelse, den selv skal træffe i den foreliggende Situation. Jeg henstiller derfor, at denne Del af Lovforslaget skal henvises til Realkreditkommissionen.

Jeg kunde i og for sig indskrænke mig